

Akureyri 01.03.2025

Efni: umsögn Dýralæknafélags Íslands um frumvarp til laga um breytingar á ýmsum lögum (viðbrögð við lyfjaskorti, o.fl.)

Dýralæknafélag Íslands (DÍ) styður breytingarnar sem ganga út á að auka skilvirkni og öryggi í lyfjanotkun, bæta viðbragðsaðgerðir við lyfjaskorti og skýra reglur um innflutning, dreifingu og notkun lyfja.

Í því samhengi vill DÍ benda á mikilvægi aðkomu stjórnvalda til að hægt sé að tryggja ábyrga og rétta notkun dýrallyfja

Í því skyni að tryggja ábyrga lyfjanotkun dýralækna þarf að bæta aðgengi að dýrallyfjum og tryggja að upplýsingar um lyfjaskort berist tímanlega. Gott aðgengi að dýrallyfjum er enn fremur mikilvægt í því að tryggja velferð dýra.

DÍ hafa borist fjölmargar athugasemdir frá dýralæknum um að skortur á dýrallyfjum hérlandis sé alltof algengur og í raun viðvarandi ástand. Af þeim skráðu dýrallyfjum sem dýralæknar hafa aðgengi að hverju sinni, sé meira og minna alltaf eitthvert dýrallyf ófáanlegt. Þetta gildir um allar tegundir lyfja, það er að segja bóluefni, sýklalyf sem og önnur lyf.

Ástæður þessa vanda eru margar og fjölbættar og einskorðast ekki við Ísland, því DÍ hefur upplýsingar um að kollegar víða á Norðurlöndunum eiga við sama vanda að glíma. Hluti af vandanum snýr að því að íslenski markaðurinn er “örmarkaður” og því ekki spennandi valkostur fyrir erlenda birgja, sem sjá sér lítinn hag í því að setja metnað í að tryggja stöðuga afhendingu þessara lyfja. DÍ telur að undanþága frá íslenskum merkingum gæti greitt fyrir að fá inn staðgöngulyf þegar vöntun kemur upp.

Stór hluti af vandanum er einnig að upplýsingar um yfirvofandi skort berast seint og illa til dýralækna. Lyfjaskortur uppgötvast oft fyrst þegar dýralæknir klárar sínar birgðir og kemst að því að lyfið er ófáanlegt hérlandis. Þá hefst leit að undanþágulyfi sem er oft frá öðrum framleiðanda og jafnvel öðrum innflytjanda hérlandis. Dýralæknirinn þarf oft á tíðum sjálfur að finna út og bæta í götin varðandi þau lyf sem vöntun er á.

Það vantar því skilvirkara kerfi til að láta dýralækna vita um yfirvofandi vöntun á lyfi, hvaða lyf/undanþágulyf er hægt að nota í staðinn og hver er skilvirkasta leiðin að nálgast það.

DÍ leggur áherslu á eftirfarandi atriði til að bæta núverandi kerfi

1. Undanþága frá merkingum dýrallyfja á íslensku: DÍ hvetur heilbrigðisráðherra til að beita 2. mgr. 15. gr. laga um dýrallyf, nr. 14/2022, til að setja reglugerð sem kveður á um undanþágur frá reglunni um að merkingar og fylgiseðlar séu á íslensku. Þetta myndi auðvelda að fá inn staðgöngulyf þegar vöntun kemur upp.

2. Skilvirkara kerfi fyrir upplýsingar um lyfjaskort: Það vantar skilvirkara kerfi til að láta dýralækna vita um yfirvofandi lyfjaskort, hvaða lyf/undanþágulyf er hægt að nota í staðinn og hvernig skal nálgast þau. DÍ hvetur yfirvöld til að vinna að því að setja upp slíkt kerfi í samvinnu með Lyfjastofnun, Matvælastofnun og DÍ þar sem horft verði til dæmis til þess fyrirkomulags sem finnst í Finnlandi.

Einnig vill DÍ benda á að huga þarf að því að ferlið við skráningar á lyfjanotkun í dýr verði skynsamlegt og ekki of íþyngjandi fyrir dýralækna. Verulega aðkallandi er að gerðar verði **úrbætur á skráningarkerfi Búfjárheilsu**, sem er seinvirk og ekki notendavænt. Lengi hefur verið ljóst að þörf er á uppfærslu á kerfinu. Nauðsynlegt er að þau kerfi sem dýralæknar skrá í nú þegar, „tali við“ opinber skráningarkerfi, svo sem Búfjárheilsu, þannig að hægt verði að minnka tvískráningar og um leið vinnuálag dýralækna. Lykillinn að því að skráningar skili sér inn í kerfin er að raunhæft sé að fara eftir þeim reglum sem settar eru og að kerfin séu skilvirk

Það að tryggja dýralæknum aðgengi að mikilvægum dýrallyfjum er lykillinn að því að halda uppi ábyrgri lyfjanotkun dýralækna og um leið að tryggja velferð dýra hérlandis.

Virðingarfyllst fh. DÍ,

Bára Eyfjörð Heimisdóttir, formaður